

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Newsletter Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Nr 4/2014

Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje zadania niezależnego organu do spraw popierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Ważne

Wybory dla wszystkich! Wybory do Parlamentu Europejskiego [art. 9 – Dostępność, art. 29 – Udział w życiu politycznym i publicznym]*

Już 25 maja 2014 roku (niedziela) odbędą się Wybory do Parlamentu Europejskiego. Polscy wyborcy w 13 okręgach wyborczych wybiorą w sumie 51 posłów do Parlamentu Europejskiego. Lokale wyborcze będą otwarte w godzinach 7-21.

Prawo wyborcze przewiduje szereg ważnych ułatwień w głosowaniu. I choć większość z nich adresowana jest do wyborców niepełnosprawnych – pamiętajmy, że kategoria ta jest bardzo szeroka i obejmuje wszystkich wyborców o ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej, umysłowej lub w zakresie zmysłów, która utrudnia im w jakikolwiek sposób wzięcie udziału w wyborach.

GDY GŁOSUJEMY W LOKALU WYBORCZYM

- **Możliwość wyboru lokalu wyborczego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych**
Wyborca niepełnosprawny ma możliwość wyboru dostosowanego lokalu wyborczego na obszarze gminy, w której stale zamieszkuje. W tym celu powinien złożyć pisemny wniosek o dopisanie do spisu wyborców do urzędu gminy/miasta. Pamiętajmy - wniosek składa się najpóźniej **do 12 maja 2014 r.**

- **Zaświadczenie o prawie do głosowania**
Gdy szykuje się wyjazd (do rodziny, do sanatorium) w czasie wyborów – warto zaopatrzyć się w zaświadczenie o prawie do głosowania. Dokument taki każdy wyborca uzyska od ręki w swoim urzędzie gminy/ miasta (odbiera osobiście lub z pomocą upoważnionej pisemnie osoby np. syna, wnuka), aż **do 23 maja 2014 r.** Dzięki zaświadczeniu możemy zagłosować w każdym lokalu wyborczym w Polsce lub zagranicą (pamiętajmy: również dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych!).

- **Dowóz do lokalu wyborczego**

Większość gmin w dniu wyborów organizuje możliwość bezpłatnego dowozu do lokalu wyborczego dla osób z niepełnosprawnościami i starszych. W celu skorzystania z takiego transportu najlepiej skontaktować się w urzędem gminy/miasta na **co najmniej tydzień przed dniem wyborów**.

- **Nakładka na karty do głosowania**

W nadchodzących wyborach, w każdym z lokali wyborczych będą znajdowały się nakładki do głosowania sporządzone w alfabecie Braille'a, które ułatwiają głosowanie osobom niewidzącym i z dysfunkcją wzroku. Aby je uzyskać wystarczy w dniu wyborów pobierając kartę do głosowania poprosić członka komisji.

- **Pomoc w lokalu wyborczym**

Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu wyborczym inna osoba, w tym także niepełnoletnia (np. syn, wnuk). Pomoc ta może mieć jednak tylko techniczny charakter. Pamiętajmy również, że członkowie komisji są zobowiązani, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, do odczytania obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych.

ALTERNATYWNE PROCEDURY GŁOSOWANIA

Kodeks wyborczy umożliwia dużej grupie wyborców udział w głosowaniu w inny sposób niż tradycyjne udanie się do lokalu wyborczego.

- **Głosowanie korespondencyjne**

Wyborca posiadający orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne) ma prawo do głosowania korespondencyjnego. Musi jednak zgłosić taki zamiar (ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej) **do 5 maja 2014 r.** (poniedziałek) do urzędu gminy/miasta. Wówczas otrzyma pocztą, do rąk własnych, pakiet wyborczy (m.in. kartę do głosowania, koperty). Po zagłosowaniu – wyborca przekazuje materiały w zaklejonej kopercie przedstawicielowi Poczty Polskiej. Pamiętajmy: procedura jest bezpłatna, nie płacimy za przesyłkę!

- **Głosowanie przez pełnomocnika**

Wyborca posiadający orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne) a także wyborca, który w dzień głosowania ukończył 75 lat może ustanowić pełnomocnika, który zagłasuje w jego imieniu. Musi jednak zgłosić taki zamiar (pocztą, lub przez dowolną osobę) w urzędzie gminy/miasta **do 15 maja 2014 r.** Akt pełnomocnictwa sporządza co do zasady urzędnik w miejscu zamieszkania wyborcy ustanawiającego pełnomocnika. Pamiętajmy: również ta procedura jest w pełni bezpłatna.

GDZIE PO INFORMACJĘ O WYBORACH?

Najłatwiej uzyskać informacje o procedurach wyborczych kontaktując się telefonicznie ze swoim urzędem gminy/miasta (np. Wydziałem Spraw Obywatelskich). Ważnym źródłem wiedzy jest Internet – na stronach internetowych urzędów znajdują się zwykle specjalne zakładki z dokumentami/informacjami o wyborach (m.in. w Biuletynie Informacji Publicznej).

Na życzenie wyborcy niepełnosprawnego – urząd gminy/miasta prześle pocztą, lub w wersji elektronicznej rozbudowane materiały informacyjne (m.in. o ułatwieniach w głosowaniu).

Swoją infolinię poświęconą wyborom uruchomiła Państwowa Komisja Wyborcza (numer **801 002 100 dla telefonów stacjonarnych oraz 22 211 80 26 dla telefonów komórkowych**).

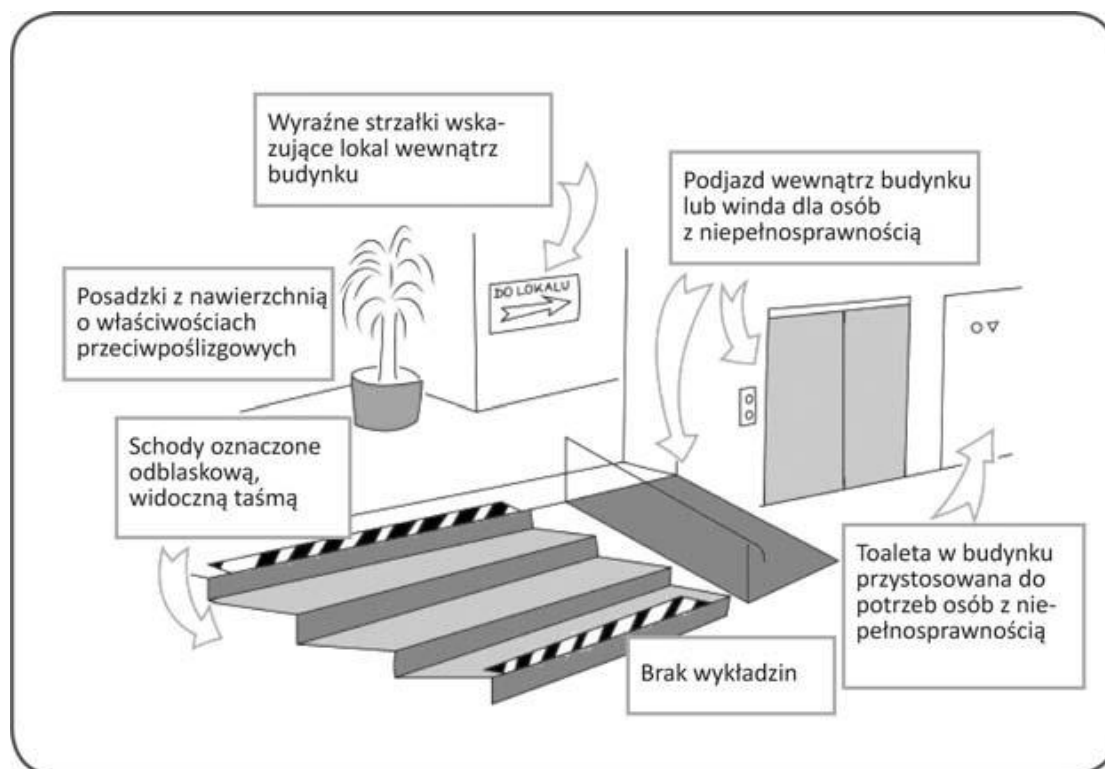
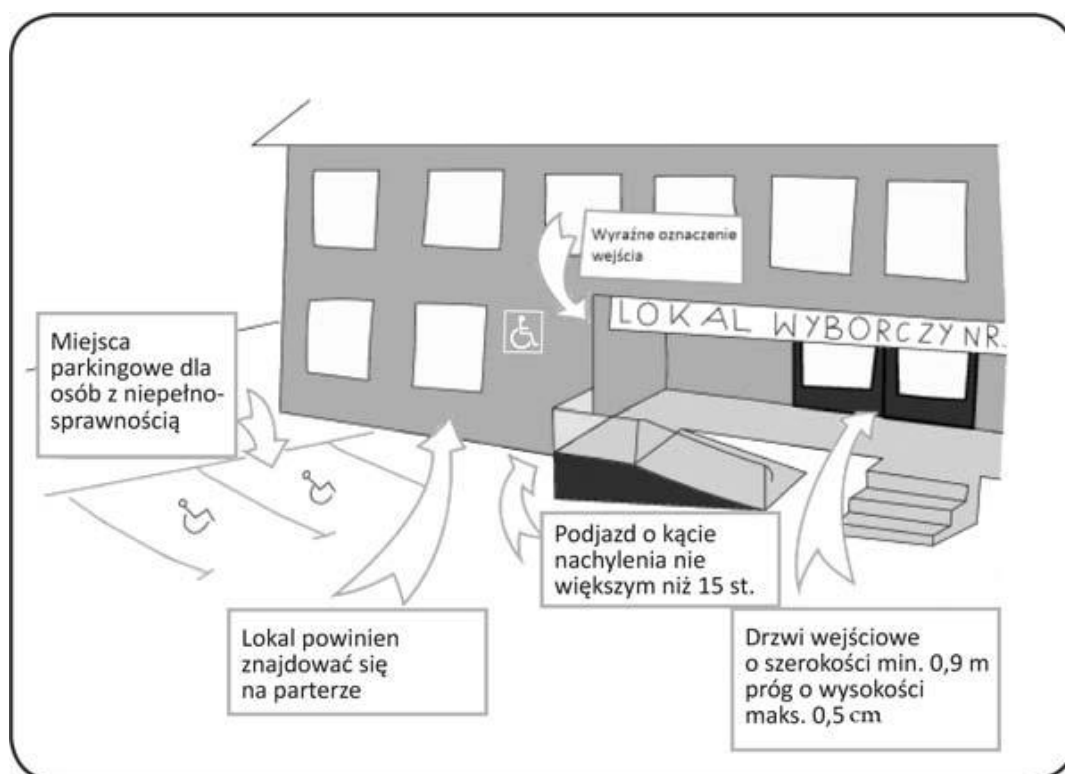
W Internecie działa też portal informacyjny Komisji: <http://info.pkw.gov.pl/>

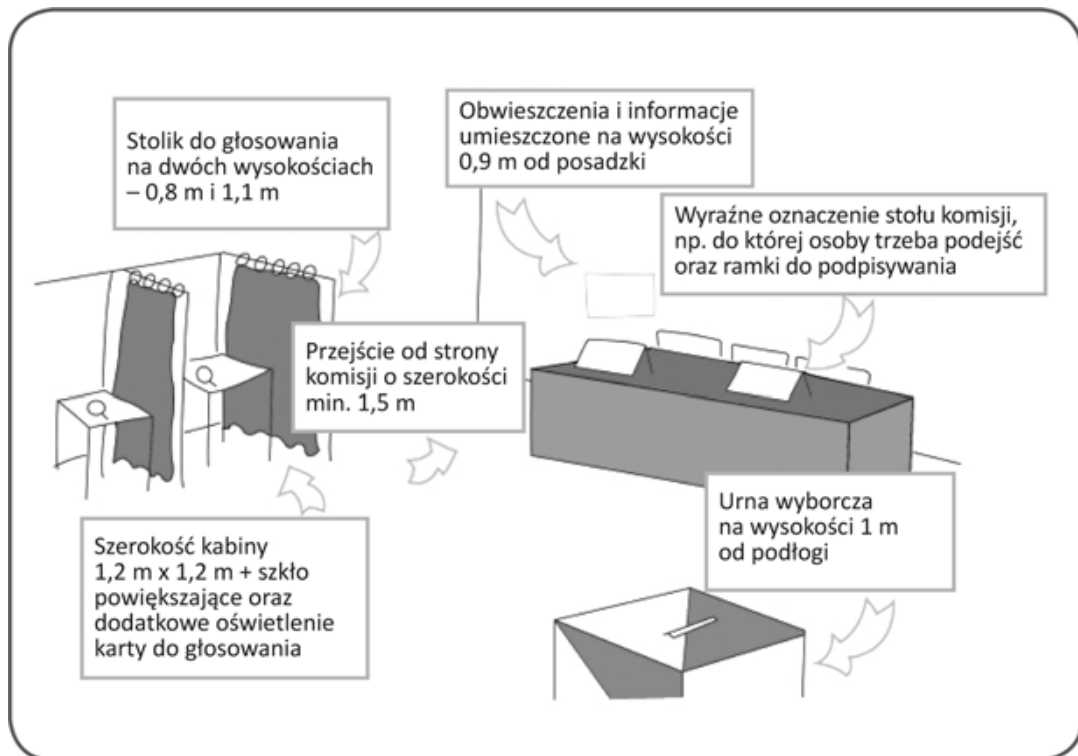
[\[Głosowanie osób z niepełnosprawnościami i po 75 roku życia\]](#)

[\[Głosowanie korespondencyjne\]](#)

[\[Rozporządzenie Ministra Infrastruktury\]](#)

Przykład dostępnego lokalu wyborczego:

Sprawy u Rzecznika Praw Obywatelskich

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną nadal w jednostkach penitencjarnych?

[art. 16 – Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć]

Kontynuując sprawę osadzania w zakładach karnych i aresztach śledczych osób chorujących psychicznie lub z niepełnosprawnością intelektualną, Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła do Prokuratora Generalnego z prośbą o zlecenie dokonania analizy każdego z 200 przypadków pozbawienia wolności osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Prof. Irena Lipowicz postuluje podjęcie działań prawnych, zwłaszcza w przypadkach, w których istnieje obawa, iż doszło do wydania prawomocnych orzeczeń, których uchylenie i ewentualnie w konsekwencji zmiana może nastąpić na skutek wykorzystania przysługujących Prokuratorowi Generalnemu środków. Rzecznik podkreśliła, że wykonywanie kary przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną powinno być dostosowane do ich stopnia niepełnosprawności. Oddziaływania Służby Więziennej koncentrują się wyłącznie na zapewnieniu im bezpieczeństwa osobistego i udzielaniu pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Rzecznik zwraca uwagę, że przetrzymywanie tych osób w warunkach więziennych może narazić Polskę na odpowiedzialność przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Przemoc wobec kobiet niepełnosprawnych i starszych [art. 6 – Niepełnosprawne kobiety, art. 14 – Wolność i bezpieczeństwo osobiste, art. 16 – Wolność od wykorzystywania, przemocy i nadużyć]

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła do Ministra Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o ustosunkowanie się do zaleceń i wniosków z raportu RPO „Zasada Równego Traktowania. Prawo i Praktyka – Przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet, w tym kobiet starszych i kobiet z niepełnosprawnościami” (Biuletyn RPO. Źródła 2013, nr 7) [\[Biuletyn RPO\]](#) oraz o udzielenie informacji, czy rozważane jest podjęcie odpowiednich zmian legislacyjnych i administracyjnych w dziedzinie zapobiegania, zwalczania i analizowania zjawiska przemocy.

Prof. Irena Lipowicz zwróciła uwagę m.in. na szczególnie trudną sytuację kobiet z niepełnosprawnościami i w podeszłym wieku. Zjawisko przemocy wobec tej grupy kobiet jest o wiele bardziej nasilone, jednak niedostatecznie dostrzegane, trudne do wykrycia oraz zbadane w niewielkim tylko stopniu, a przedstawiciele służb, do których obowiązków należy przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, nie posiadają wystarczającej wiedzy dotyczącej procedur i przepisów prawnych, związanych z udzielaniem pomocy. Dlatego konieczne jest, aby urzędnicy, przedstawiciele służb oraz organizacji pozarządowych pracujący z ofiarami przemocy odbyli specjalne szkolenia dotyczące specyfiki pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

Niezbędne jest stworzenie spójnej, dalekosiężnej polityki państwa w obszarze zapobiegania i zwalczania przemocy ze względu na płeć, uwzględniającej odpowiednio czynnik wieku i niepełnosprawności. Szczególne środki ochrony prawnej powinny być zapewnione w sytuacji stosowania przemocy także w domach pomocy społecznej i innych instytucjach opiekuńczo-rehabilitacyjno-leczniczych. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy uwarunkowane jest zapewnieniem rzeczywistej równości płci. Negatywne stereotypy utrwalają przekonanie o drugorzędnej roli kobiet w rodzinie i społeczeństwie.

[\[Pismo do MPiPS\]](#)

Czy osoby z niepełnosprawnością mają uprawnienie niestosowania się do niektórych znaków drogowych? [art. 9 - Dostępność]

Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o stwierdzenie niezgodności rozporządzenia Ministra Infrastruktury w części zawierającej słowa: „Jeżeli warunki lokalne uzasadniają ujęcie zakazami wynikającymi z tych znaków również uprawnione osoby niepełnosprawne o obniżonej sprawności ruchowej, to pod znakiem należy umieścić tabliczkę z napisem: „Dotyczy także niepełnosprawnych” z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

Wpływające do Biura RPO skargi osób niepełnosprawnych kierujących pojazdami samochodowymi wskazały na problem ograniczania przysługującego tym osobom ustawowego uprawnienia niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju. Katalog znaków, do których osoby uprawnione nie muszą się stosować, określa § 33 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 31 lipca 2002 r. [\[Rozporządzenie MI i MSWiA\]](#) Zaskarżony przepis rozporządzenia Ministra Infrastruktury stwarza możliwość wprowadzenia organizacji ruchu, która znosi wyżej wymienione uprawnienie. Co do zasady rozporządzenie nie może w dowolny sposób uzupełniać ani modyfikować treści ustawy, nawet jeśli za takim rozwiązaniem przemawiają względy celowościowe, czy też potrzeby związane z rozstrzygnięciem konkretnych problemów prawnych.

[\[Wniosek do TK\]](#)

Z czym borykają się osoby głuche? [art. 9 – Dostępność, art. 13 – Dostęp do wymiaru sprawiedliwości, art. 24 – Edukacja, art. 27 – Praca i zatrudnienie]

Konferencja pt. „Edukacja Głuchych”, która odbyła się 20 marca br. w siedzibie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich [\[Konferencja\]](#), wywołała szerszą dyskusję o problemach osób głuchych. Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Związku Głuchych, w której podniesiono problemy systemowe, przede wszystkim brak zapewnienia tłumaczy migowych.

Zastrzeżenia skarżących dotyczą m.in. egzaminu teoretycznego na prawo jazdy i trudności z jego zrozumieniem przez Głuchych nie posługujących się biegle językiem polskim. Kolejny problem dotyczy obowiązku zapewnienia tłumacza podczas początkowej fazy egzaminu teoretycznego oraz podczas całego egzaminu praktycznego. Obowiązek ten obciąża osobę zdającą egzamin, co naraża ją na dodatkowe koszty. Zwrócono też uwagę, że ośrodki nauki jazdy nie zapewniają obecności tłumacza języka migowego na zajęciach, a bez tłumacza nie zgadzają się na uczestnictwo osoby niesłyszącej w kursie jazdy. Zarzucono również, że osoby niesłyszące mają duże trudności w kontaktach z lekarzami, którzy nie tylko nie znają Polskiego Języka Migowego (PJM) lub Systemu Językowo-Migowego (SJM), ale przede wszystkim traktują osoby głuche jak upośledzone intelektualnie. Podniesiono również niedostateczną jakość wyszkolenia urzędników w zakresie SJM i w zasadzie całkowitą nieznajomość PJM.

Kolejną zgłoszoną sprawą jest brak pracy dla osób niesłyszących. Urzędy pracy oferują stanowiska pracy (przeważnie fizyczne), nie uwzględniając rzeczywistego wykształcenia (czasem nawet wyższego). Bariery są też orzecznictwo lekarskie w zakresie medycyny pracy, które wyklucza pracę osoby niesłyszącej w hałasie.

Podkreślono także duży problem związany z koniecznością samodzielnego opłacenia tłumaczy w sprawach cywilnych (w tym rodzinnych i z zakresu ubezpieczeń społecznych), w których to sądy odmawiają ustanowienia tłumacza.

Konferencje, debaty, spotkania

Świadczenia pielęgnacyjne – oczekiwanie na „okrągły stół” [art. 28 – Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna]

Rzecznik Praw Obywatelskich spotkała się z protestującymi przed Sejmem rodzicami i opiekunami osób niepełnosprawnych. Przedstawili oni priorytety dotyczące zmian w systemie świadczeń pielęgnacyjnych: równego traktowania wszystkich osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia w czynnościach życia codziennego – bez względu na to, kiedy ta niepełnosprawność powstała, równego traktowania wszystkich opiekunów, a także wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego przywrócenia świadczenia pielęgnacyjnego. Wszyscy protestujący oczekują jednak kompleksowych rozwiązań i „okrągłego stołu” w tej sprawie, który odbędzie się już 30 kwietnia br.

Zbiór rozwiązań prawnych, których celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych – zarówno w zakresie pomocy społecznej, prawa rodzinnego, prawa pracy czy prawa oświatowego – jest w Polsce daleki od doskonałości. Rzecznik podkreśliła, że kluczową rolę w reformie systemu świadczeń powinna odegrać lepsza współpraca instytucji wszystkich szczebli – od rządu, który musi

wprowadzić spójne rozwiązania systemowe, po zaangażowanie władz samorządowych, które powinny powszechnie organizować centra dziennej opieki i inne tego typu formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów. Tłumaczyła protestującym, że nie może ingerować w proces stanowienia prawa. Proponowane przez rząd rozwiązania dla osób niepełnosprawnych będzie mogła ocenić pod kątem zgodności z konstytucją dopiero po uchwaleniu i wejściu w życie ustawy. Zapowiedziała w związku z tym analizę zmian ustawowych dopiero po ich uchwaleniu przez parlament. Rzecznik namawiała, aby opiekunowie osób niepełnosprawnych i sami niepełnosprawni sygnalizowali swoje problemy w listach lub e-mailach. Takie zgłoszenia pozwalają urzędowi interweniować.

[\[RPO na spotkaniu z protestującymi\]](#)

[\[Senacka Komisja o waloryzacji świadczeń\]](#)

[\[MPiPS o "okrągłym stole"\]](#)

Rzecznik Praw Obywatelskich spotkała się z Minister Infrastruktury i Rozwoju [art. 9 - Dostępność]

Prof. Irena Lipowicz spotkała się z Wicepremier Elżbietą Bieńkowską, Minister Infrastruktury i Rozwoju. Podczas rozmowy przedstawiła zgłaszane przez obywateli problemy związane z ochroną praw lokatorów, wykorzystywaniem przez gminy zabezpieczonych w budżecie środków na budownictwo socjalne oraz sprawy dotyczące barier ograniczających możliwość korzystania z obiektów użyteczności publicznej i transportu kolejowego przez osoby z niepełnosprawnością.

Z badanych przez RPO spraw wynika, iż przewidziane we właściwych przepisach ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami, mające na celu umożliwienie tym osobom funkcjonowania w codziennym życiu i załatwiania własnych spraw bez pomocy osób trzecich - nie są realizowane w sposób zadowalający.

Dobre praktyki

Osoby niepełnosprawne na otwartym rynku pracy [art. 27 – Praca i zatrudnienie]

Przedstawiciele Biura Pełnomocnika Terenowego RPO we Wrocławiu uczestniczyli w seminarium pod nazwą „Wspomagane zatrudnianie wyrównywaniem szans osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy”, podsumowującym działania w ramach projektu „Aktywni razem – partnerstwo na rzecz wprowadzania osób niepełnosprawnych na otwarty rynek pracy” w latach 2011 – 2014.

Realizatorami projektu są Wrocławski Sejmik Osób Niepełnosprawnych oraz Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół OGNISKO. Program jest skierowany przede wszystkim do osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną. Jego założeniem nie jest tworzenie specjalnych stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, ale zatrudnianie tych osób na otwartym rynku pracy, na stanowiskach już istniejących, dostosowanych jedynie do indywidualnych potrzeb pracowników (np. dzięki ruchomym godzinom pracy). Chodzi właściwie o naukę pracy, wykonywanej przy wsparciu innych osób, np. osobistych trenerów pracy, której efektem jest faktyczne włączenie społeczne osób

niepełnosprawnych, ich niezależność i rozwój umiejętności społecznych. Praca jest tak samo oceniana pod względem jakości wykonania i tak samo opłacana. Najdogodniejsze miejsca pracy to tzw. stanowiska pomocnicze w gastronomii, hotelarstwie, handlu, piekarnictwie, na stacjach benzynowych, w magazynach, w biurach. Uczestniczący w projekcie pracodawcy podkreślali zaangażowanie, sumienność, uczciwość oraz dobrą jakość pracy wykonywanej przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Aż 66% z nich nie widzi przeszkód w zatrudnieniu kolejnych pracowników.

Pragnieniem realizatorów projektu jest, aby zatrudnienie wspomagane stało się rozwiązaniem systemowym, a nie jedynie doraźnym działaniem finansowanym ze środków unijnych. Przywołane doświadczenia krajów zachodnich wskazują, że aż 70% osób niepełnosprawnych jest tam aktywnych zawodowo, podczas gdy w Polsce zaledwie 23%.

[\[Aktywizacja osób niepełnosprawnych we Wrocławiu\]](#)

„Na niebiesko dla autyzmu” [art. 8 – Podnoszenie świadomości]

2 kwietnia br. siedziba Rzecznika Praw Obywatelskich przy Al. Solidarności 77 została podświetlona na niebiesko – w kolorze symbolizującym solidarność z osobami chorymi na autyzm. W ten sposób urząd Rzecznika Praw Obywatelskich przyłączył się do globalnej akcji „Na niebiesko dla autyzmu”, organizowanej w ramach obchodów Światowego Dnia Wiedzy na temat Autyzmu.

Obchody Dnia, poparte przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2007 roku, są okazją do politycznego zaangażowania i współpracy w zakresie rozwijania indywidualnych talentów osób dotkniętych autyzmem oraz poprawy dostępu do terapii, usług opiekuńczych i pomocowych. W jednym ze swoich przesłań sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych podkreślił, że coroczne obchody Światowego Dnia Wiedzy na temat Autyzmu powinny zwracać uwagę na niedopuszczalną dyskryminację, nadużycia i izolację, jakich doświadczają ludzie dotknięci tym zaburzeniem i ich najbliżsi. [\[RPO na niebiesko\]](#)

Patronaty

„Polszczyzna w administracji i biznesie” – studia przez Internet [art. 24 - Edukacja]

Prof. Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich objęła patronatem studia podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim, w całości realizowane przez Internet (za pomocą platformy e-learningowej Moodle). Eliminuje to nie tylko koszty dla osób mieszkających poza Warszawą, ale jest korzystne dla osób niepełnosprawnych.

Studia adresowane są między innymi do pracowników administracji państwowej i samorządowej oraz kierowników w firmach i przedsiębiorstwach. Organizatorzy chcą przekazać umiejętności praktyczne dotyczące tego, jak formułować teksty, by były jednoznaczne, precyzyjne, łatwiejsze w odbiorze. Tak, by przeciętny użytkownik języka mógł zrozumieć odpowiedź z urzędu. *„Będziemy także uczyć, jak skutecznie przekonywać i umiejętnie uzasadniać swoje stanowisko. Pokażemy, w jaki sposób sprawnie rozwiązywać konflikty, które często wynikają z niewłaściwych sformułowań, braku precyzji lub z dwuznaczności”* – mówi dr hab. Iwona Burckała z Instytutu Języka Polskiego UW.

[\[GW o uczeniu urzędników mówienia po polsku\]](#)

[\[Instytut Języka Polskiego\]](#)

[\[http://www.jezukurzedowy.pl\]](http://www.jezukurzedowy.pl)

Warto wiedzieć

Maksymalnie 7 godzin na dobę, 35 godzin w tygodniu [art. 27 – Praca i zatrudnienie]

Trwają konsultacje w sprawie nowych uregulowań odnośnie czasu pracy osób z orzeczonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności koniecznych do wprowadzania wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego [\[Wyrok TK\]](#)

Obecnie przepisy przewidują, że osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie powinny pracować dłużej niż 7 godzin dziennie i 35 tygodniowo, ale samo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności nie wystarcza do zastosowania tego wymiaru. Tym samym czas pracy takich pracowników w zasadzie wynosi 8 godzin na dobę i 40 w tygodniu. Tę sytuację ma zmienić nowelizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przygotowana na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego, uznającego za niezgodne z ustawą zasadniczą rozwiązania wprowadzone 1 stycznia 2012 r. Projekt rządowej nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych został przekazany do konsultacji. Obecne regulacje utracą moc 10 lipca 2014 r. Projektowane zmiany wywołują kontrowersje wśród części organizacji osób z niepełnosprawnościami, które zwracają uwagę, iż obniżą one konkurencyjność tych osób na rynku pracy i pogłębią stereotypy, a ponadto są niezgodne z zasadą równości.

Lista placówek medycznych dla osób cierpiących na choroby rzadkie [art. 25 - Zdrowie]

Rzecznik Praw Pacjenta udostępnił listę placówek medycznych w całej Polsce, do których mogą zgłaszać się osoby cierpiące na choroby rzadkie – dzieci i dorośli.

[\[Lista placówek\]](#)

„Elementarz Polaków” – pierwszy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną [art. 24 – Edukacja, art. 29 – Udział w życiu politycznym i publicznym]

Wydanie podręcznika jest inicjatywą sandomierskiego Stowarzyszenia „Dobrze, że jesteś” - w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Patriotyzm jutra”. Publikacja ma przybliżyć uczniom najważniejsze zagadnienia z historii Polski oraz podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie - wyjaśnić, co to jest konstytucja, hymn, barwy narodowe czy wybory. Głównym celem elementarza jest właśnie uczynienie z osób z niepełnosprawnością intelektualną aktywnych wyborców. Jeśli osoba z niepełnosprawnością intelektualną nie jest ubezwłasnowolniona, może uczestniczyć w wyborach.

W wersji elektronicznej publikacja ma być dostępna na stronie www.dotykhistorii.pl, przystosowanej do odbioru przez osoby niepełnosprawne. Stowarzyszenie zamierza również rozesłać informację o „Elementarzu” do kuratoriów oświaty.

<http://www.dobrze-ze-jestes-sandomierz.pl/aktualnosci/>

Zmiany dofinansowania wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego [art. 27 – Praca i zatrudnienie]

Od 1 kwietnia na mocy ustawy o budżetowej zmieniło się dofinansowanie wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego.

Do tej pory pracodawcy z otwartego rynku pracy uzyskiwali 70% kwot, które przysługiwały zakładom pracy chronionej. Obecnie nastąpiło zrównanie dofinansowania dla wszystkich pracodawców. Tak jak do tej pory wysokość dofinansowanie uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności.

[\[artykuł ze strony niepełnosprawni.pl\]](#)

[\[Tabela kwot ze strony PFRON\]](#)

[\[Ustawa pdf\]](#)

ZUS otwarty dla osób z niepełnosprawnościami

21 maja 2014 r. we wszystkich oddziałach ZUS zorganizowany zostanie dzień otwarty dla osób niepełnosprawnych.

Celem, tego przedsięwzięcia jest upowszechnienie wiedzy o prawach osób niepełnosprawnych oraz udostępnienie informacji z obszaru zagadnień związanych z ubezpieczeniami społecznymi oraz możliwościami aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

[\[Dzień otwarty ZUS\]](#)

* W nawiasach podano numery artykułów Konwencji, z którymi związana jest informacja.